Eduskunnan ympäristövaliokunnalle 25.10.2018

Asia: U 72/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta EU:n kertakäyttömuovidirektiiviksi

Suomen luonnonsuojeluliiton lausunto EU:n kertakäyttömuovidirektiivi-ehdotuksesta

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää ympäristövaliokuntaa lausuntopyynnöstä ja haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

On huomattava, että tässä direktiiviehdotuksessa käsitellään rajattua osaa muovijäteongelmasta, eli se on vain osa kokonaisratkaisua. Esimerkiksi merten muovijätekysymykseen tämä direktiivi vastaa vain osittain, samoin koko mikromuovien ongelmakenttään.

Kuten direktiivin taustateksteissä todetaan, on erikseen tavoitteena kehittää sääntelyä mm. biohajoavalle muoville, valmisteisiin lisättävälle ja tahattomasti syntyvälle mikromuoville sekä oxo-hajoaville muoveille. Tämä onkin ehdottoman välttämätöntä.

Kaiken kaikkiaan direktiiviehdotus on askel kohti kiertotaloutta. Lisäksi kertakäyttömuovista irti pyristeleminen toteuttaa myös jätehuollon etusijajärjestyksen arvokasta lähtökohtaa jätteen synnyn ehkäisyä.

Toki parannettavaakin vielä jäi. Esimerkiksi paljon ongelmia aiheuttavia ohuita muovikasseja ei kielletty, vaikka niiden tuottajavastuuta ollaankin tiukentamassa.

Myös keskiviikkona 24.10. pidetty Europarlamentin äänestys tästä samasta asiasta osoitti, että Euroopan päättäjät haluavat suojella luontoa ja ihmisten terveyttä. Direktiivissä kuitenkin ohjataan toimet muovien vähentämisessä vahvasti kansalliselle tasolle. Jäsenvaltioilta odotetaan nyt siis samaa kunnianhimoa, jota europarlamentaarikot osoittivat.

Tiedossa on, että isot virvoitusjuomavalmistajat kuten Coca-Cola, Danone ja Pepsi lobbaavat ahkerasti vesittääkseen direktiiviä mahdollisimman paljon.

Harmillista on myös, että Suomi on lähtenyt ajamaan kartonkisten kertakäyttöastioiden valmistajien lyhytnäköistä etua ja yrittää jaetun perusmuistion mukaan saada poikkeuksia kartonkisten kertakäyttöastioiden ohuille muovikalvoille. On lähestulkoon irvokasta, että kertakäyttömuovien haittojen rajoittamiseen keskittyvässä direktiivissä yritetään saada poikkeuksia muovin käyttämiseen siitä huolimatta, että muovia sisältämättömiäkin vaihtoehtoja on jo Suomessakin kehitetty.

Kokonaisuutena direktiiviehdotuksessa on paljon hyvää, ja se vie asioita oikeaan suuntaan. Yksi ilonaiheista on ajatus saattaa yhä suurempi osa muoveista tavalla tai toisella laajennetun tuottajavastuun piiriin siitä huolimatta, että asiassa nähdään myös ongelmia. Tästä on asiallista pohdintaa U-kirjelmän valtioneuvoston kantaa esittelevässä osiossa sivulla 10. Myös ajatus sääntelyn tekemisestä Euroopan tasolla on tässä asiassa kannatettava riittävän vaikuttavuuden toteutumiseksi.

Lisätietoja:

Jouni Nissinen
suojelupäällikkö, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
puheenjohtaja, European Environmental Bureau
Sähköposti: jouni.nissinen@sll.fi, puh: 040 120 9222